

Veera
Jussila

Kaava- kekkerit

Vaatteita
kierrätys-
kankaista

TAMMI

Kaavakekkerit

Veera Jussila

Kaava- kekkerit

Vaatteita
kierrätys-
kankaista

TAMMI • HELSINKI

1. painos

© Veera Jussila ja Tammi 2025

Kaavat, tekstit ja valokuvat: Veera Jussila

Kaavojen sarjonta ja kaava-arkit: Iti Tigas

Graafinen suunnittelu, piirroskuvat ja taitto:
Emmi Kyytsönen

Suomen tietokirjailijat ry on tukenut
apurahalla kirjan tekemistä.

Kirjan ohjeet ja kaavat on tarkoitettu vapaaseen
yksityiskäyttöön. Kirjan tekijät eivät vastaa
taloudellisesti niistä vahingoista, jotka
aiheutuvat tekstissä olevista paino- tai muista
virheistä. Kaavojen kaupallinen käyttö on kielletty.

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-7329-7

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuusasioihin liittyvät
tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

Sisällys

8 Lukijalle

13 Työvälineet ja tekniikat

14 Miksi kierrätyskankaat?

17 Tärkeimmät työvälineet

17 Ompelukone

18 Silityslauta ja -rauta

18 Saumuri

18 Muut työvälineet

23 Kankaan valinta ja materiaalit

24 Mistä löytää kierrätyskankaita

24 Mistä tunnistaa materiaalin soveltuvuuden

26 Kierrätyskankaiden käsittely

26 Mitä jos kangas ei riitä?

29 Kierrätysompelun tekniikat

30 Vaatteen hyödyntäminen kankaana

33 Lisäpala eri kankaasta

34 Kappaleet eri väreillä

35 Tarkka suunnittelu ja kaavan leikkuu paloiksi

36 Tilkkutyötekniikoita

42 Koon valinta

42 Kokomitoitus

43 Väljyyden huomioiminen

44 Kaavojen muokkaaminen

44 Hihan tai lahkeen lyhentäminen

44 Hihan tai lahkeen pidentäminen

45 Ompelutekniikat

45 Neulaaminen

45 Aukileikkaukset

46 Saumat ja huoltelu

47 Muotolaskoksen ompeleminen

47 Napin ompeleminen

48 Napinläpi

48 Poimutuslangat

48 Hihan syötöslanka

49 Pääntiet

52 Taskut

55 Vetoketjut

56 Vyötärökaitaleet

60 Vaatehuolto

60 Vaatteiden peseminen

61 Nukan poistaminen

63 Korjaaminen ja paikkaaminen

64 Farkkujen paikkaaminen

66 Paikkaaminen liimattavalla paikalla

67 Paikkaaminen applikaatiolla

69 Housujen tai hihojen paikkaaminen lisäpalalla

70 Parsiminen etupistoilla, sashiko- ja boro-parsiminen

72 Sauman tai muun reiän korjaaminen käsin piilopistoilla

76 Kaavat

78 Kaavamerkinnot

78 *Lyhenteet*

78 *Sanastoa*

83 Riehakkaat-kellohame

84 *Puolikellohameen kaava*

85 *Täyskellohameen kaava*

88 Remukkaat-housut

95 Kestikkäät-paita ja -huppari

100 Pidokkaat-laatikkopaita ja -mekko

107 Kemukkaat-hame

112 Vietokkaat-laskostoppi ja -mekko

119 Huvikkaat-paita ja poimutettu mekko

126 Lystikkäät-(vale)kietaisupaita ja -mekko

132 Juhlikkaat-laskoshousut

143 Hipakkaat-paita ja -mekko

148 Onnekkait-takki ja -liivi

157 Kiitos

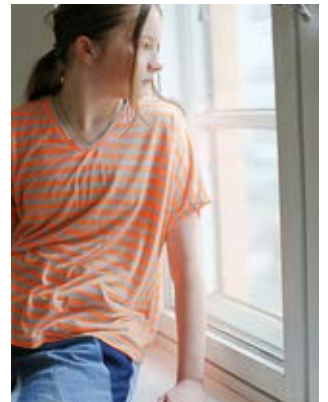
83 Riehakkaat-kellohame

88 Remukkaat-housut

95 Kestikkäät-paita
ja -huppari

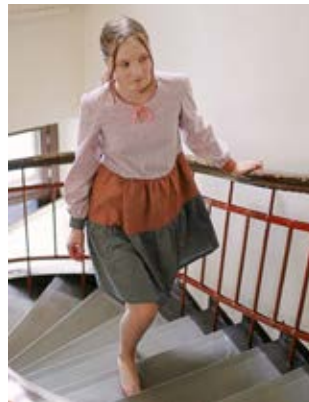
100 Pidokkaat-laattikkopaita
ja -mekko

107 Kemukkaat-hame

112 Vietokkaat-laskostoppi
ja -mekko

119 Huvikkaat-paita ja
poimutettu mekko

126 Lystikkäät-(vale)kietaisu-
paita ja -mekko

132 Juhlikkaat-laskoshousut

143 Hipakkaat-paita
ja -mekko

148 Onnekkäat-takki ja -liivi

Lukijalle

Olen ollut lähes koko aikuiselämäni huolestunut ylikuluttamisesta. Lapsena kasvoin mummojeni opeissa siihen, että vaatteita voi tehdä itse ja korjata. Nuoruuteni köyhyys 90-luvulla opetti kiertämään silloin vielä vähän nuhjuisia kierrätyskeskuksia, ja opin myymään omia vaatteitani kirpputoreilla. Kun samoista paikoista myöhemmin opiskeluaikana löytyi myös kankaita, oli niistä luontevaa ommella uusia käyttövaatteita. Opiskelin muotoilijaksi 2000-luvun alkupuolella, jolloin isot tekstiilialan yritykset siirsivät tuotantoaan pois Suomesta. Jo silloin mietin, mihin olemmekaan menossa ja kuinka kierrätysmateriaaleista voisi saada isompia mallistoja luotua. Vaikka kokeilin uraa vaatemyyjänä ja verkkokaupan asiakaspalvelussa, jatkoin ompelua ja vaatteiden valmistamista itselleni.

Yritykseni Käsityöekkerit sai alkunsa rakkaasta käsityöblogistani, jonne jaoin kuvia kierrätysompeluistani ja muista käsitöistä. Pian lukijat pyysivät tuotteista ohjeita, ja yhtäkkiä huomasin toimivani käsityöohjeiden muotoilijana, kirjoittajana ja kuvaajana. Aiemmin julkaistu jämälankoihin keskittynyt neulekirjani sai ajattelemaan, että kirja voisi onnistua myös ompelukaavoilla ja kierrätyskankailla. Oikeastaan idea taisi syttyä ensimmäisen kerran jo opiskeluaikoina noin 20 vuotta sitten, mutta joskus ideat vaativat enemmän kypsytelyä.

Kaavakekkerit-kirjaan halusin yhdistää harrasteompelijoiden kaipaamat suht yksinkertaiset käyttövaatteiden kaavat sekä kierrätysmateriaalien käyttämisen. Vanhoista vaatteista ja materiaaleista saisi luova ja muotoilun osaava ihminen luotua uusia vaatteita toki ilman kaavojakin. Nyt vanhoja vaatteita voi purkaa hieman vähän enemmän, käyttää vanhoja verhoja, koota kankaita tilkkutekniikoilla tai kokeilla ompelemista perintökan-kailla kaavojen avulla.

Vaatteita voi ommella monella eri tavalla, ja tämänkin kirjan kaavoja voit itse soveltaa juuri sinulle sopiviksi. Haluan ajatella kaavan reseptiksi, jota voi muokata oman vartalon ja mieltymysten mukaan. Kun tähän päälle vielä ommellaan kierrätysmateriaaleista, on lopputulosta joskus vaikea ennakoida. Se riski kannattaa kuitenkin rohkeasti ottaa, sillä lopputulos voi yllättää myös positiivisesti. Käsitöissä on myös sallittua purkaa ja kokeilla uudelleen. En minäkään aina onnistu ensimmäisellä kerralla, ja varsinkin väsyneenä tulee välillä tehtyä typeriä virheitä. Eli suosittelen nukkumaan välillä yön yli, ompelemaan ja nauttimaan käsistöistä seuraavana päivänä levänneillä silmillä.

Tämä on ensimmäinen kaavakirjani, ja toivon sinun saavan ompeluinnostuksen *Kaavakekkereiden* seurassa. Ohjeet on suunniteltu ja jaoteltu kirjassa helpommasta vaikeampaan. Jos olet siis aloittelija, suosittelen aloittamaan

yksinkertaisemmista kaavoista ja siirtymään pikkuhiljaa kirjan loppua kohden.

Oli hauskaa ja vähän terapeutistakin ommella kirjan mallivaatteita. Jonkun vaateen saatoinkin ommella useampaankin kertaan ennen kuin mallista tuli juuri sellainen kuin olin suunnitellut. Osa kaavoista syntyi siis helpommin kuin toiset, mutta kaikkia niitä on myös testattu ja kokeiltu. Ompelin kirjaa varten noin 30 eri versiota kirjan kaavoista. Kaavoja muokkaamalla erilaisia versioita saa jo itsessään kymmeniä lisää, saati kun vaihtaa erilaisia materiaaleja sekä kierrätys- ja tilkkutekniikkoja kaavasta toiseen. ***Yhtä ainoaa vaihtoehtoa ei siis ole, vaan toivon kaavojen olevan vain yksi pohja ja alusta kierrätysompeluun.***

Iloa ja väriä ompeluun!

Veera Jussila

Hämeenlinnassa keväällä 2025

Ompele vanhat vaatteet ja kankaat uuteen käyttöön!

Mukana 2
kaava-
arkkia

Kaavakekkerit-kirja sisältää ohjeita kierrätyskankaista tehtyihin ylä- ja alaosiin, kuten puseroihin, mekkoihin, housuihin ja hameisiin. Mukana on myös neuvoja vaatteiden paikkaamiseen ja parsimiseen.

Kirja opastaa kierrätyskankaiden hyödyntämiseen vaateompelussa. Selkeät ja monikäyttöiset kaavat ja laaja kokoskaala (34–56) kannustavat ompelemaan vanhoista verhoista, farkuista tai pieniksi jääneistä asuista uusia vaatteita. Kuvallisten esimerkkien avulla kierrätysompelun erilaisiin ompelutekniikoihin on helppo tarttua. Kirjan ohjeilla vain mielikuvitus on rajana.

Veera Jussila tunnetaan kierrätysshenkisistä käsityö- ja parsimisohjeistaan, Käsityökekkerit-kursseista ja *Jämälankakekkerit* (2024), sekä *Neulekekkerit*-kirjoistaan (2019). Muotoilijana ja Käsityökekkerit-somekanavistaan tunnettu Jussila on palkittu vuoden 2022 käsityöpersoonana.

9 789520 473297

www.tammi.fi

65.42

ISBN 978-952-04-7329-7